

УДК 636.7.09:616.1/.4(477.53-25)

Зарицький С. М., здобувач вищої освіти ОС «Доктор філософії»

Локес-Крупка Т. П., завідувач кафедри терапії, кандидат ветеринарних наук, доцент

Обідний Я. Р., здобувач вищої освіти ОС «Доктор філософії»

Шатохін П. П., кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

e-mail: sergeizatskiy1797@gmail.com

ПОШИРЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ НЕЗАРАЗНОЇ ПАТОЛОГІЇ СЕРЕД СВІЙСЬКИХ СОБАК м. ПОЛТАВА ЗА 2020 РІК

Вступ. В сучасному світі люди не уявляють своє життя без домашніх улюбленців, але зі збільшенням кількості тварин, збільшується і кількість випадків реєстрації внутрішньої незаразної патології. Тому *мета* роботи полягала у вивченні поширення внутрішніх незаразних хвороб серед свійських собак м. Полтава.

Матеріали і методи дослідження. Робота виконувалась в період 2021 року в умовах клініки ветеринарної медицини ФОП Локес-Крупка Т.П. Об'єктом дослідження були записи журналу амбулаторно хворих тварин за 2020 рік. Отримані результати оброблені статистично з визначенням частки захворюваності тварин внутрішньою патологією.

Результати дослідження. В результаті проведеного аналізу звітної документації клініки ветеринарної медицини було зареєстровано 648 випадків незаразної патології серед свійських собак (табл.).

Таблиця

**Кількість зареєстрованих випадків незаразної етіології
серед свійських собак за 2020 рік**

Внутрішні незаразні хвороби собак	Кількість випадків, тварин	%
Хвороби серцево-судинної системи	84	12,9
Хвороби дихальної системи	110	16,9
Хвороби шлунково-кишкового тракту	105	16,3
Хвороби гепато-біліарної системи	95	14,7
Хвороби сечовидільної системи	188	29,0
Хвороби нервової системи	18	2,8
Хвороби ендокринної системи	26	4,0
Хвороби імунної системи	22	3,4
Разом	648	100

Найчастіше серед незаразної патології у свійських собак реєстрували хвороби сечовидільної системи (29,0 %), серед яких реєстрували: сечокам'яну хворобу, пієлонефрит, нефрит, уроцистит, цистит. Причиною виникнення уролітіазу у свійських собак, насамперед є порушення обміну речовин, який виникає внаслідок незбалансованого раціону (високобілкові продукти), призводить до зміни рН сечі, або перенасичення сечі мінералами, які сприяють утворенню струвигів.[1]

Між тим, реєстрували хвороби дихальної системи (16,9 %), зокрема: ларинготрахеїт, ринотрахеїт та бронхіт. Сприяючими факторами виникненню бронхіту були переохолодження тварини, а саме купання в холодній воді, або тривале перебування під дощем, внаслідок цього подразнювались рецептори слизової оболонки бронхів, що сприяло розвитку

запального процесу в бронхах.[2]

Серед захворювань шлунково-кишкового тракту (16,3 %) у свійських собак, часто відмічались: стоматит, ентерит, копростаз. Етіологічними факторами виникнення стоматиту у свійських собак за даними анамнезу господарів були: поїдання недоброякісного корму, занадто гарячого, або холодного корму, що провокує гіперемію та набряк слизової оболонки ротової порожнини. Не виключеннями стоматиту були наявність зубного каменю, який травмував тканини слизової оболонки рота.[3]

Серед хвороб гапато-біліарної системи (14,7 %) реєстрували гепатит, холецистит, гепатодистрофію. Холецистит, серед свійських собак, розвивався внаслідок порушення режиму годівлі та незбалансованого раціону (сухі корма поганої якості, годівля «зі столу» тощо), що в подальшому призводить до дискінезії жовчних шляхів із застоєм жовчі. Це призводить до розвитку холемії, тобто інтоксикації компонентами жовчі, які проникають у кров, насамперед жовчними кислотами і білірубіном.[4]

Реєстрували хвороби ендокринної системи у свійських собак(4,0 %): цукровий діабет, синдром Кушинга, гіпотеріоз. Синдром Кушинга або гіпоадренкортицизм виникає внаслідок ураження гіпоталамуса та гіпофіза або безпосередньо кори надниркових залоз. Надмірне утворення кортизолу в організмі тварини призводить до порушення процесів метаболізму, розладу шлунково-кишкового тракту.[5]

Найменша кількість випадків, які були зареєстровані в амбулаторному журналі, займають хвороби нервової та імунної систем(по 2,8 і 3,4 %). Серед хвороб нервової системи реєстрували епілепсію, неврози та сонячний удар. Фактором виникнення сонячного удару було тривале перебування тварини під прямими сонячними променями, що спричиняло розширенню внутрішньочерепних судин, гіперемію головного мозку та його оболонок, внаслідок цього порушувалась функція мозку.[6]

З захворювань імунної системи найчастіше реєструвалась алергія, а саме аліментарна алергія, внаслідок підвищеної чутливості організму до певних компонентів корму.[7]

Висновок. Таким чином, провівши аналіз поширення внутрішньої незаразної патології серед свійських собак м. Полтава, за 2020 рік, ми бачимо, що найчастіше реєструються хвороби сечовидільної та дихальної систем. Частими причинами виникнення даних захворювань були порушення умов утримання та догляду за тваринами, незбалансована годівля та несвоєчасне відвідування клініки ветеринарної медицини.

Література

1. Kaiser J, Stěpánková K, Istková TK, et al. Determination of the cause of selected canine urolith formation by advanced analytical methods. *J Small Anim Pract* 2012;53(11):646-651.
2. Rozanski E. Canine chronic bronchitis. *Vet Clin North Am Small Anim Pract.* 2014 Jan; 44(1):107-16.
3. Lobprise H.B. Oral ulceration and chronic ulcerative paradental stomatitis. *Blackwell's Five-Minute Veterinary Consult Clinical Companion—Small Animal Dentistry*, 2nd ed. Ames, IA: Wiley-Blackwell, 2012, 243-247.
4. Shannon Marie Palermo, Dorothy C. Brown, Stephen J. Mehler, Mark P. Rondeau, Clinical and Prognostic Findings in Dogs with Suspected Extrahepatic Biliary Obstruction and Pancreatitis, *Journal of the American Animal Hospital Association*, 2020, Vol. 5, 270-279.
5. Behrend EN, Kooistra KS, Nelson R, et al. Diagnosis of spontaneous canine hyperadrenocorticism: 2012 ACVIM consensus statement (small animal). *J Vet Intern Med* 2013; Vol. 27:1292-1304.
6. Hemmelgarn C, Gannon K. Heatstroke: Thermoregulation, pathophysiology, and predisposing factors. *Compend Contin Educ Pract Vet* 2012; 35(7):E4.
7. Verlinden A, Hesta M, Millet S, Janssens GPJ. Food allergy in dogs and cats: A review. *Crit Rev Food Sci Nutr.* 2016. Vol. 46. P. 259-273.